

L'Esquella de la Torratxa

30 cts.

OPISSU

Teatre Còmic

L'èxit dels èxits
La grandiosa revista

Joy-Joy

Totes les nits
Dijous, dissabtes i festes
a la tarda

NOVEDADES Teatre Català

Avui, nit. ESTRENA de l'obra d'en Josep M.ª de Sagarra:

Marçal Prior

Diumenge, a dos quarts de quatre, el formidable èxit d'En Folch i Torres :

EL SECRET DE LA CAPSA D'OR

A les sis, i nit a les deu:

Marçal Prior

Es despatxa a comptaduria.

EDEN DIRECTOR: LUIS CORZANA

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches

Sorprendente novedad

Gran transformación del célebre pintor decorador

Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

CIRCO ECUESTRE

= GRAN COMPAÑIA INTERNACIONAL =
compuesta de grandes atracciones

7 - Unicos dias - 7
del

Hombre proyectil

La más grande novedad europea

Todos los jueves, sábados y festivos, matinée
Butacas a 4 y 3 ptas. : Asientos 1'50
ENTRADA GENERAL, 0'70

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 0 - BARCELONA

Els menús més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :: Café - Bar - Restaurant

Hotel ORIENT

RAMBLA DEL MIG, 20 :: BARCELONA

◆◆◆
El més confortable
El més espaiós
El més ben servit
El més còmode
◆◆◆

PREUS MODERATS

L'Esquella de la Torratxa

CRÒNICA

LA MORT PASSA...

Amb l'arribada de *Don Juan Tenorio* hem tornat a veure la Rambla estorada de fulles seques i daurades, i els clàssics aliments tradicionals; amb l'arribada de *Don Juan Tenorio* s'actualitzen el sentiment de la mort, la veneració i el respecte pels cadàvers i la visita sentimental i poca-solta als cementiris. Jo no hi crec amb la gent que necessita que arribi Tots Sants per a sentir les punxades del record de l'ausent etern. Anem molt malament de sentiments si hem d'esperar que un cop cada any la gent es decideixi a fer una excursió als cementiris per a demostrar al món el seu dol interior i exterior. Tot això són franques ximpleries i teatralitzacions estúpides que la moda del calendari religiós ha portat. Arriba el dia 2 de novembre? Posem-nos tristos. Arriba el dia de Nadal? Posem-nos alegres. Digui'm vostès

si hi ha cap raó natural que ho expliqui, cap fet lògic i civil, urbà que li pugui donar to.

Afortunadament, la decadència en què vivim ens ha donat la solució. El contristament general ja no ho és ben bé del tot. Es va al cementiri a lluir l'últim trajo de carrer, com aquell qui va al "Liceo", al Passeig de Gràcia, a les curses de cavalls, a les inaugurals del Teatre Català. Es va al cementiri per rutina, sense cap sentiment veritable. Es un record pietós als morts, que es fa amb el mateix sentiment que el dia de Pasqua es menja la mona. Abans, almenys, l'homenatge d'aquests dies no estava pas del tot malament. Els morts, fa tres anys, no eren ben bé morts del tot. Encara actuaven en la vida política del país. Molts morts no deixaven d'anar a les urnes a l'hora de votar, amb aquella fe i amb aquell entusiasme. Votaven i se n'entornaven al fossar. Bé; llavors es comprenia que els vius fessin un homenatge anyal als morts. Però, ara, ara que ja fa molt temps que ni tan sols donen fe de vida o fe de mort, per què aqueixes lamentacions inútils? Són morts i ben morts. Els vius no hi tenen res que fer als cementiris. La mort no mereix cap mena de consideració, per tant. Una visita als cementiris no té cap valor sentimental. Fins tot i mirant-s'ho bé, fa l'efecte de què és un *divertissement* anyal amb els morts; és quelcom tan sinistre com una Missa negra, com un sadisme sensual, terrible i tràgic.

No volem res amb els morts. Fora la festa dels morts.

L'ESCALA DE LA VIDA

No té cap mena de valor. Volem la festa de la vida, del sol, del cel estelat, de la gent que crida i que s'indigna. No volem festes negres, festes de morts, festes cendroses. Ja en tenim prou amb aquell dimecres de cendra que cada any ens frega pels nassos que hem de morir. Mentre visquem no volem res amb la Mort. No sé per què ens hem d'amoïnar pensant amb els morts quan tenim molts vius al davant.

Si ens posem a pensar amb el *sic transit gloria*, acabarem malament. Per més, que més malament que estem ara no ho estarem mai més.

Don Juan, espases, turisme, festasses, panallets, la Mort, la santa Mort... les corones virolades que no són altra cosa que tortells del Forn de Sant Jaume disfressats. Encara no hem pogut esbrinar mai si la calavera que pinten dibuixants i pintors per a orlar els setmanaris dedicats als morts, és mascle o femella. Es diu *la Mort*, cert, però, en què quedem, la calavera és mascle o femella...? Apa, diguin...

FRANCESC MADRID.

UNA ESQUELLA

EN PAU GUIX I XERCAVIUS

Llibreter, antic jutge del Tribunal Industrial, Jutge suplent honorari del Tribunal de Justícia, ha mort als vuitanta dos anys, el dia 23 d'aquest mes, a la seva torra de Caldetes.

Els qui el ploren: la desconsolada vídua senyora Salomé Torrecabota, filles Mercè i Serafina, parents (presents i absents) i el jove Carles Soler de Lliella, pregunen als seus amics i coneguts que es serveixin assistir a l'enterrament, demà, dia 24, a les onze del matí.

La casa de comerç continuarà amb els noms d'"Herederes de Pau Guix", les quals esperen que conservaran tota l'excel·lent parroquia que tenia el difunt.

Caldetes, 23 octubre 1926."

UN ENTERRAMENT

Un magnífic enterrament, dels millors que mai s'han vist, baixa pel Passeig de Gràcia. El nombre de gent que l'acompanya, dintre els cotxes, és imponent.

Un senyor que el veu passar, enlluernat per tanta esplendor, demana a un guàrdia urbà:

—Qui és el personatge que enterren?

—Es el que va en el primer cotxe, senyor.

EL VIDU DESCONSOLAT

Un senyor acaba de perdre la seva esposa. El seu desconsol és enorme. No ha volgut plànyer res a la difunta, i l'ha fet traslladar al seu poble natal, un deliciós poblet pel qual l'esposa traspasada sentia un gran amor.

L'endemà, un amic li va a donar el consol i li recomana que es consoli.

—Us heu de distreure—li diu—. Els exercicis físics i millor encara els viatges, us serien una gran cosa.

—Es veritat—respongué el vidu—. El viatge d'ahir, acompanyant la meua pobra esposa al cementiri, em va fer molt de bé.

UN NINXOL

En un nínxol d'un dels cementiris barcelonins, hom hi pot veure cinc plaques idèntiques de forma i de color, però amb distinta inscripció.

El primer diu: "Aquí reposa Anna Raurell, l'esposa de Joan Brou."

El segon: "Aquí reposa Joana Massip, la segona esposa de Joan Brou."

El tercer: "Aquí reposa Maria Raspall, la tercera esposa de Joan Brou."

El quatrè: "Aquí reposa Clara Stratfordshire", la quarta esposa de Joan Brou."

El cinquè: "Aquí reposa en Joan Brou."

LA CONQUISTA

Un advocat cèlebre una primera quota, va conquistar una bellíssima dama clienta seva. La senyora s'oposà a deixar-se conduir a un hotel; només li concedí un passeig pels afores de la ciutat.

Quedaren en trobar-se a la Plaça de Sant Pere. Allí agafaren un cotxe i es deixaren dur a l'aventura. El cotxe anà cap a Sarrià. De sobte, la parella veié que el cotxe anava a entrar al cementiri. L'advocat protestà.

—Ah, senyor!—digué el cotxer—. Han agafat un cotxe que va a un enterrament. Ja m'he estranyat que hi vingúes una senyora, però em creia que eren amics de la família.

EL BURGÉS

Al funcionari d'una Banca se li morí l'esposa. L'home no tenia cinc cèntims i es decidí a emmatllevar 1,000 pessetes al seu burgès.

—Mil pessetes? M'estimaria més que la vostra esposa encara fos viva.

A LA FUNERARIA

—Tres mil pessetes en demaneu per aquest enterrament? Això és un escàndol! Sigueu raonable, sinó encara em fariéu posar seriós.

EL FINANCIER

Un famós financier perdé la seva muller. L'enterrament era a migdia.

Els financiers, segons les seves habituds es lleven a les nou.

—Les nou? Encara tinc tres hores.

I anà a estudiar un gran negoci que tenia en projecte. Quan estava en el punt més delicat de l'estudi, l'avisaren que l'enterrament havia de sortir i que els capellans esperaven.

—Que comencin sense mi. Ja sabeu la meua divisa: els afers abans que tot.

EL MARIT QUE FLORA

Un home que no estimava gens la seva muller, plorava com una Magdalena davant del cadàver d'ella.

Hi anà un amic que sabia tot l'avorriment que tenia a la dona

—Però, per què plores?

—Les meves llàgrimes no la ressuscitaran pas; per això ploro.

RECORDANT AL DIFUNT

- Va tenir una mort molt dolça.
- De què va morir?
- D'un tip de crema!

Quan el nostre mestre Santiago Rusiñol va escriure "Els Jocs Florals de Canprosa", uns quants eixelebrats i chauvinistes de poc pèl es donaren importància dient que Santiago Rusiñol havia ofès a Catalunya amb la seva blague teatral. Santiago Rusiñol es prengué la molèstia d'escriure una nota davant de l'edició del seu llibre, que posa de relleu de la manera més digna l'esperit de Rusiñol davant dels que en l'hora d'aixecar la personalitat d'un poble mes que donar-li voluntat d'ètnica i geografia, li donaren el sentiment sense lo altre. Santiago Rusiñol té un valor extraordinari d'humanitat, té un verí sarcàstic tan digne que sols pot comparar-se amb el d'Anatole France. Anatole France ha estat el Santiago Rusiñol de França. Ell, passant com un cínic i un jemenfutiste transcendental, ha fet la pàgina més tendra i més sentimental de tota la literatura francesa contemporània: Crainqueville. Però, fora d'això, s'ha burlat de la història del seu poble; de la història de la III República; de l'afaire Dreyfus, de tot el que ha tingut una mica de valor i d'humanitat. Per què? Perquè ha vist la part ridícula i grotesca; la part egoista dels homes al prendre posició per un o altre cantó. Per això és tan humana l'obra d'Anatole France, per això és tan digna l'obra de Santiago Rusiñol. Santiago Rusiñol té pietat pels despatriats sense sort, pietat pels negres, pietat per les mares. Tots aquells chauvinistes de guarda-roba de l'any 1901 han portat amb la seva obra poca-solta i d'idees abstractes, amb la seva obra feble i cursi i lletja, la desfeta d'una voluntat col·lectiva. Avui, Santiago Rusiñol és la representació espiritual de tot un poble.

Davant d'aquesta lliçó, ens està fent manca un altre Santiago Rusiñol.

ESTAMPES DEL CAMP

UN CEMENTIRI DE POBLE

Aquest és un cementiri humil, silenciós, a les afores del poble. Té unes parets blanques, una porta de fustes negres, lès negres agulles d'uns xiprers, uns desmais, una figuera lúbrica. És un cementiri del pintor Urgell.

Com s'aixeca en ço més alt d'una coma de corba suau i femenina, els capvespres de tonalitats violents—verd veronès, blau prússia, cadmi, roig, morat—fan d'aquest cementiri una magnífica decoració de teatre.

La gent d'aquest poble no acostuma anar al cementiri més que per força, és a dir: quan es moren. Mentre van vivint—mal vivint—, prefereixen visitar el cafè: un cafè infecte i pudent de la riera, o la taverna.

Jo, sí; jo visito cada tarda el cementiri. Em sembla el lloc més plaent, més amable del poble. Fins, potser, el més divertit. El més divertit, perquè el silenci també diverteix. I aquí, en aquest cementiri de poble, el silenci—després de l'escàndol abjecte del cafè—, és una cosa meravellosa.

En pocs llocs del món m'he sentit tan bé com en aquest cementiri. La companyia dels morts és molt més graciosa,

i, sobretot, més discreta, que la dels vius. A una dona, morta, fins sembla que te l'estimis més. I és que t'amoïna menys. És que ja estàs segur de què ja no et pot amargar la vida amb les seves canallades.

Aquesta figuera del cementiri, quals arrels neixen i es nodreixen en la descomposició de la humana misèria, dona les millors figures del poble, les més saboroses. El guardià, que és també el campaner i l'enterramorts, les ven al poble veí, on són molt apreciades.

Els xiprers, al costat de la figuera lúbrica, tenen un aire rígit i sever de monjos penitents. Al cap al tard, quan els recons del cementiri s'omplen de lívides fosforescències i en el cel s'encenen, una a una, les estrelles, els ocells, a grans vols, vénen a cercar refugi en aquests arbres del cementiri. Defugen els del poble, perquè els estiuejants de la colònia i els que no són estiuejants, els maten a cops de pedra per a demostrar, així, la seva condició d'éssers civilitzats.

En aquests moments dolçíssims del crepuscle un es sent cansat com mai d'aquesta lluita diària i estèril amb la vida, i, al veure's en un recó tan quiet, tan silenciós, tan humil, tan franciscà, desitja no sortir mai més d'aquest cementiri.

LLUIS CAPDEVILA.

FRUITA DEL TEMPS

LA PILOTA

Abans, quan començava a fer fresca, la gent ho celebrava i ho coneixia amb els bolets i les castanyes, ara, no; ara, quan s'acaba la calor, comença el campionat de fútbol, el regne de la pilota.

Tot bon barceloní que s'estimi, posa el campionat per damunt de tota cosa; davant del campionat no hi ha negocis, ni família, ni comoditats, abans que tot, la "ceba" del fútbol. El que és bon aficionat, passa la setmana esperant impacient el diumenge; si plou el dia abans, allò són penes. Arriba el diumenge, es lleva, i de bon matí se'n va a veure els segons i tercers equips, i segons els resultats fa calendaris i pronòstics per la tarda. Arriba a casa i es menja l'arròs amb una esgarrapada, puja al tramvia, on hi fa oposicions per aquilibrista o per arengada de caixó, i, després de fer una hora de cua, entra al camp.

Allí crida, renega, gesticula, demana vint vegades "panal"; cada goal que fan contra el seu equip, sembla que li arrenquin un queixal, i acaba el partit més cansat que els jugadors. Si guanyen els seus se'n va satisfet, però si perden, explica a tothom que els hi han robat el partit i està més trist i pansit que un jove quan la xicota li acaba de donar carabassa.

Es cosa corrent sentir per Barcelona diàlegs com ara aquest:

—Que tal, senyor Cartrons? Diuen que el nostre mercat està molt despreciat i que la moneda estrangera puja que és un *contento*.

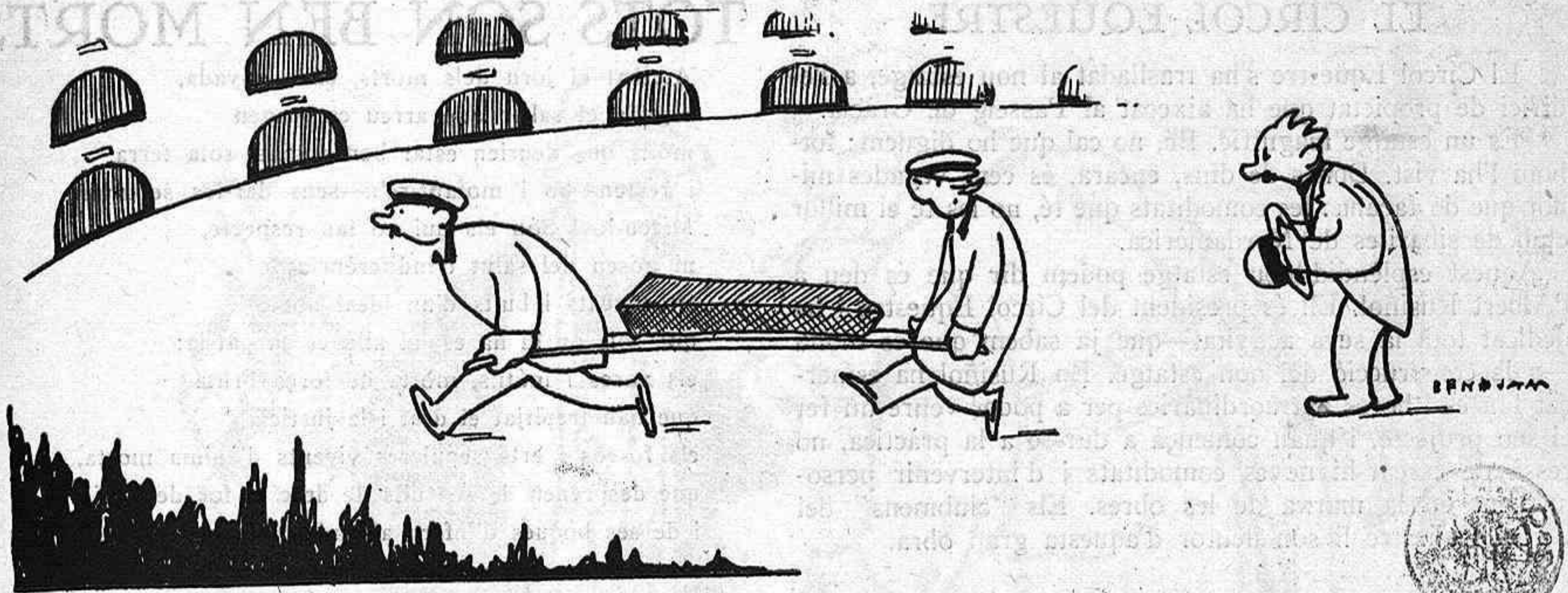
—Bah!... No té importància.

—Diuen que hi ha crisi de treball i que hi ha molts obrers sense feina.

—Miri, senyor Esteve, no em maregi amb aquestes coses de tan poca importància; mentre el "Barça" quedi campió, el demés són trons...

No trobeu que és massa pilota? Voleu dir que no ens farà mal?

JOSEP ROSSELL.

—Vosaltres sempre amb els morts, eh?
—Què vol fer-hi? S'ha de viure!

L'ENTERRAMENT DEL SENYOR QUIM

Era l'època del còlera, que la gent moria com a mosques, i com que hom no podia dar l'abast en fer tants taüts de bona fusta s'empleaven les caixes que havien servit per les comandes de tabac.

El senyor Quim Llémèna de Capmort, que fins llavors havia tingut salut, es posà malalt de debò. De seguida el metge ordenà l'abstenció de fruites, i no engolir altres aliments que no fossin brou de gallina i llet de pot. Ara els metges receptarien dues copes de conyac cada mitja hora. Des del primer moment, ja es pogué comprovar que tots els símptomes de la malaltia eren del còlera.

Un matí, després d'un atac d'abstracció, quedà amb els ulls tancats i la boca oberta. Els dos rengles de dents negres i llargarudes, quedaren al descobert per a dar un aspecte més tètric i horripilant a la figura del senyor Quim. El metge, que era un bon amic de la casa, declarà la defunció del seu antic company.

La vídua tingué el desmai que és de costum en semblants casos. Féu els tres espinguets de desconsol que són de ritual a les vídues joves i guapes. Després vingué allò de... "Tan bon home que era, i m'ha deixat! En lloc trobaré un espòs bonatxó com ell! Pensar que cada matí m'encenia el foc i em desfeia la xocolata!"

El metge, com a bon amic, es cuidà de l'enterrament i de confortar a la desesperada vídua.

Com que el còlera sempre ha estat una pesta infecta, per això no els hi fou permès tenir-lo més de deu hores a la casa, i així és que l'aviaren prompte. A les sis de la tarda, es presentaren els capellanets de la Parròquia, cantaren un *gori-gori*, i tothom es posà en marxa.

El metge, en companyia d'uns parents llunyans, presidia el dol.

Al passar pel carrer del Carme, el mort es despertà, perquè el que havia tingut era un colapse produït pels vòmits. De moment notà que descansava dintre d'una habitació força reduïda. Després sospità si de cop i volta s'havia tornat estanquer, perquè en aquell petit departament, s'hi respirava un tuf de tabac ordinari que as-

fixiava, car la fusta d'aquella caixa havia servit de dipòsit a un sens fi de caliquenyos. El suposat mort, apretà la tapa amb l'espatlla, fins que els llisquets cediren. Llavors, treient el cap, i dirigint-se a son amic el metge, li digué:

—Carat, segons tinc entès, em porteu al cementiri, i a fe de Déu que no sóc pas mort del tot.

El *mata sanos* se'l mirà despectivament, i molt enfadat replicà:

—Mira, Llémèna, fes-me l'obsequi de callar, perquè amb la teva imprudència m'estàs compromentent.

L'home es tornà a ficar dintre el taüt sense dir paraula, perquè tingué por a les represàlies.

A l'ésser al cementiri, el deixaren amuntegat al damunt d'una muntanya de taüts que esperaven torn per a ésser enterrats.

Quan tothom s'hagué allunyat, i el cementiri quedà en silenci, sentint-se solament les magallades dels fossers, el senyor Quim Llémèna de Capdemort sortí silenciosament de la caixa, i una vegada fora d'aquell llòbrec jardí, es posà a córrer com un esperitat, fugint més que de pressa de Barcelona, anant a parar a la Costa Brava, on al cap de dos mesos era alcalde de Palafrugell.

EUDALD PLANA.

EPITAFIS

Aquí jau un feligrés
que en vida no féu res més.

Descansa aquí ma mullê
i jo descanso també.

Aquí jau un calavera
que segueix essent el que era.

Espera el judici aquí
un que mai ne va tení.

Un que sempre treballà
sols aquí va descansà.

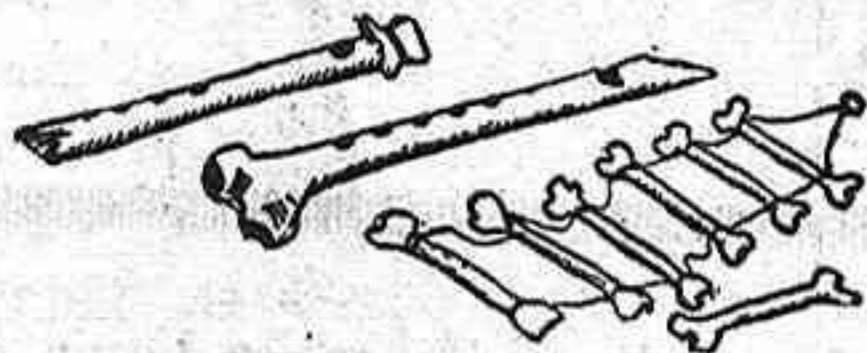
F. SARIN.

EL CÍRCOL EQÜESTRE

El Círcol Eqüestre s'ha traslladat al nou estatge, a l'edifici de propietat que ha aixecat al Passeig de Gràcia.

Es un estatge magnífic. Bé, no cal que ho diguem; tot-hom l'ha vist. Doncs de dins, encara, és cent vegades millor que de façana: les comoditats que té, no les té el millor club de sibarites de Nordamèrica.

Aquest esplèndid nou estatge podem dir que és deu a l'Albert Rusiñol. Ell és president del Círcol Eqüestre i ha dedicat tota la seva activitat—que ja sabem que és molta—a la construcció del nou estatge. En Rusiñol ha esmerçat hor es i hores extraordinàries per a poder veure un fet el seu projecte, i quan començà a dur-se a la pràctica, no cessà de cercar-hi noves comoditats i d'intervenir personalment en la marxa de les obres. Els "clubmens" del Círcol Eqüestre li són deutor d'aquesta gran obra.

PLAÇA DE CATALUNYA

IMPRESSIO

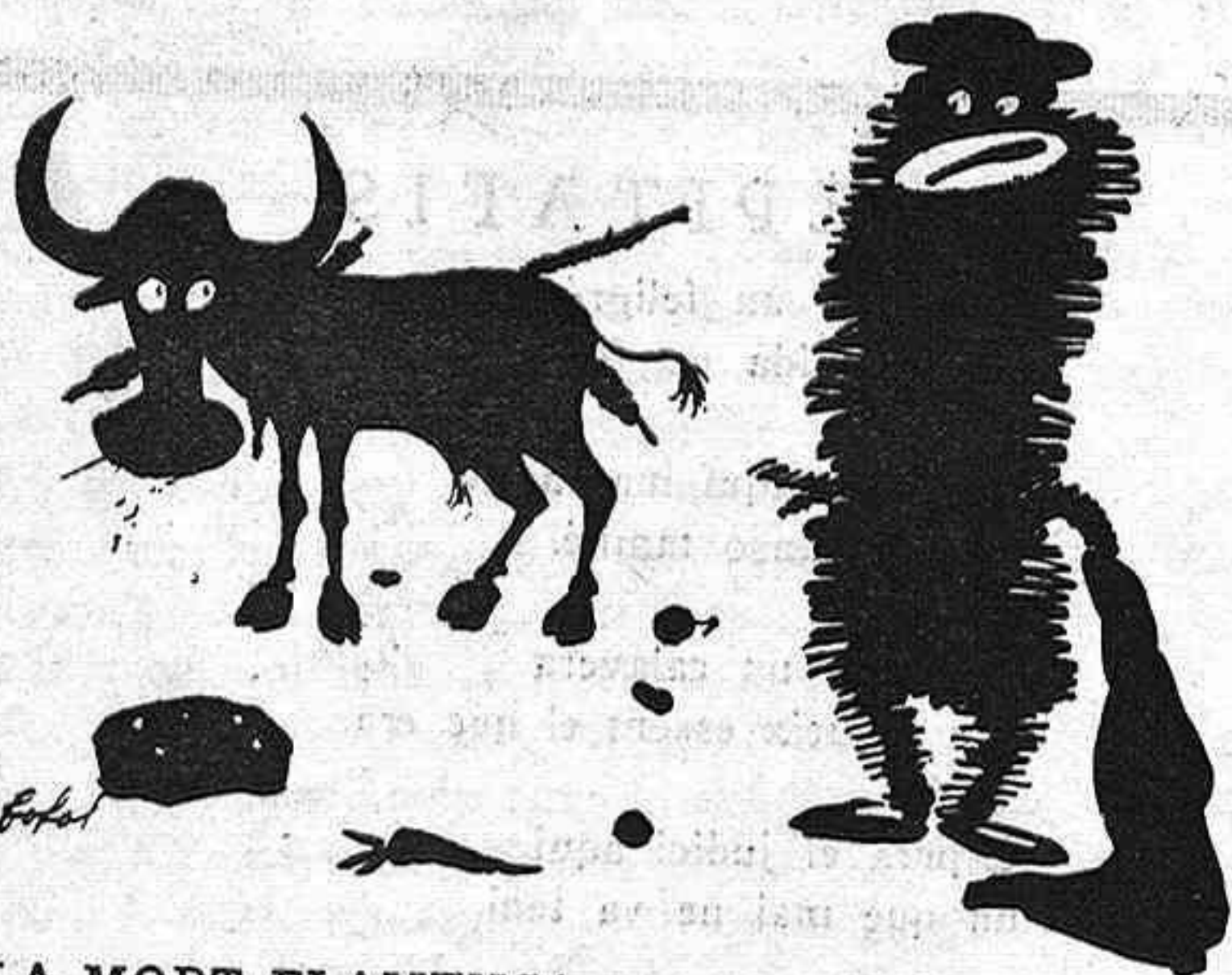
Ail, "Nebons", senyor "Nebons",
vostè ens posa en greu martiri
fent de plaça un cementiri
amb tants i tants panteons.

EPITAFI

Aquí jau la nena Brilles,
morí d'un fort constipat
per lo vici exagerat
de dur curtes les faldilles.

En aquí, freds i immòbils,
descansen a centenars
quasi bé tots trossejats,
de tant corre, els automòbils.

ROQUET.

LA MORT FLAMENCA

El "toro".—Ho veig molt negre.

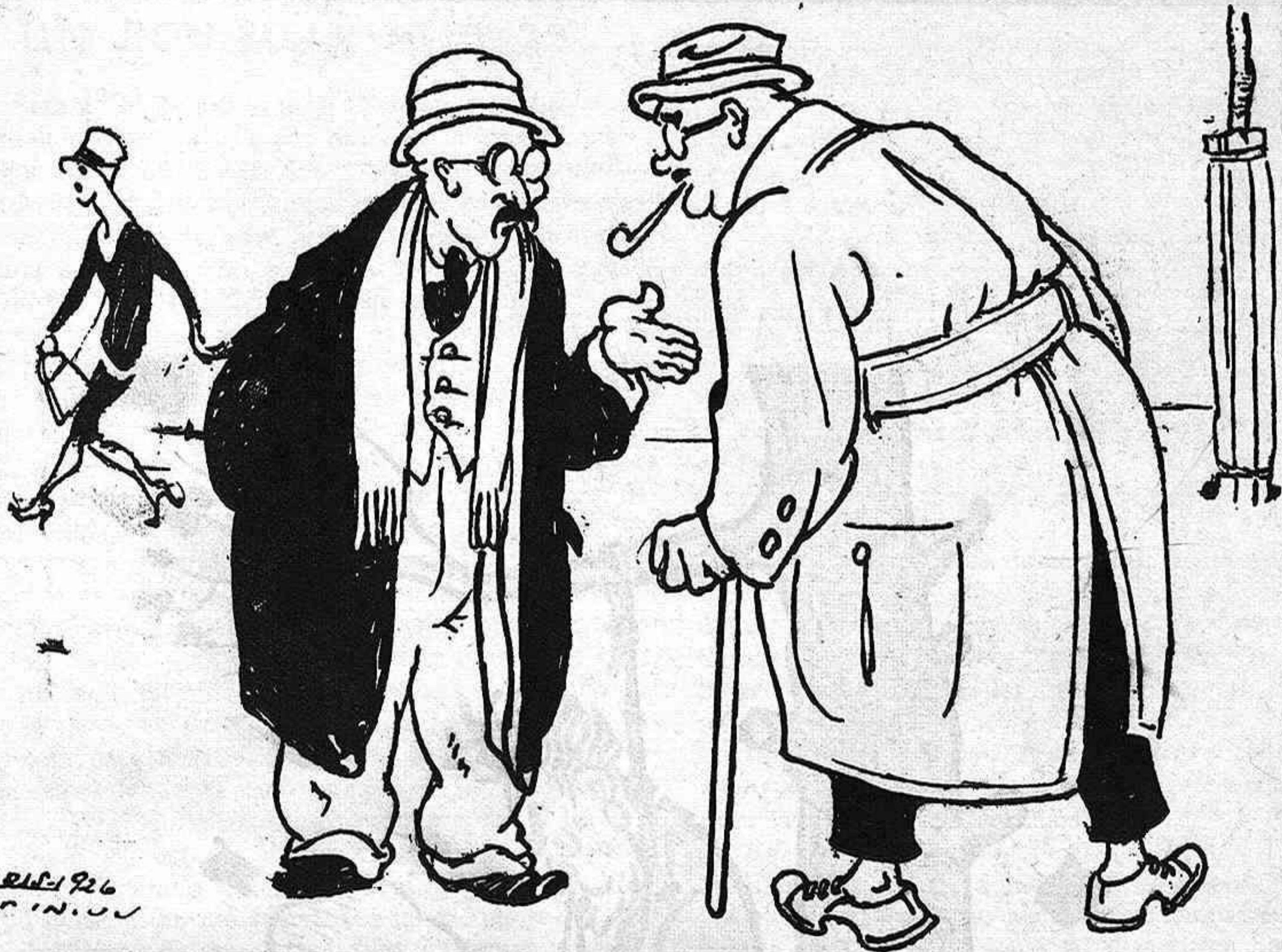
El torero.—Més negre ho veig jo!

TOTS SON BEN MORTS

Arribat el jorn dels morts, cada anyada,
esglaià el saber que arreu campegen
molts que deuriem estar ben endins, sota terra,
i resten—bo i mofant-se'n—sens dar-los sepultura.
Mireu-los! Són els qui no fan respecte,
ni gosen del salut d'indiferència;
els corcats i buits d'un ideal noble
que sols on hi ha esplai allà és sa pàtria;
els xoces i inútils, morts de força bruta
que han trepitjat el dret i la justícia;
els foscos i erts sepulcres vivents d'ànima morta,
que desprenen de sos ulls de drac el foc de l'odi,
i de ses boques d'infèrn alenades infectes;
els rastrers qui, medrant viuen soberbis,
i volen que, com a déus, els adorin;
els qui en bacanals folles l'or llencen a grapades,
escarnint dels míseres les llars honestes
perquè no es rendeixin a capricis i cinismes;
el ric burgès qui, amb vil somris sarcàstic,
altiu, abusa de la humilitat dels operaris;
el catòlic qui va a missa de dotze,
i, a les nits, "visita" els "cabarets" fent "obres bones";
l'avar qui el seu afany és l'or i plata
i el seu dolç menjar el "tant per cent", a totes hores;
el fabricant qui parla d'obligacions i deures
i els escateix, sempre, als qui té a ses ordres,
i molts arcàics qui, amb orgull, blasonen d'honradesa
tot i exercint càrrecs escalats per la finestra
Altres morts—en vida més perillosos—
han restat, igualment, insepults per malastruga.
Mireu-los! Van fent crits estridents i riallades,
com bruixes i follets en plena orgia.
Són un conglomerat d'aspectes tètrics
que, cecs i fons de conques, tambalegen.
Són els de consciència migrada; els grans "vivaes";
els embaucadors, perjurs i falsaris;
els acèrrims ingrats; els mals patricis,
eterns inadaptats al nou pervindre;
els espremedors de les populars energies;
els ineptes dirigents i mercaders d'empreses,
responsables d'horripilants successos,
i els qui cerquen el predomini de l'impossible.
D'ací i d'allà, esmaperduts, voltegen,
saltant damunt de tot, que així els plau fer-ho.
Salteu i balleu! Avui és vostra grata festa:
gaudiu, doncs, a pleret, i aprofiteu-se'n!...
Mes no torneu—oh, vius!—les macabres xerradisses
ni féu, tampoc, cabal de ses fortes vergassades
que, a la llum clara, cauran retuts dins les tenebres,
puix fan els darrers brams de la impotència...
Tots són ben morts! Han estat "homes" de cos i forma
però... el cor i l'ànima l'han venut al Diable!

A. DAROCA I GRIFOLS.

EL TERRIBLE EXPLORADOR

—Miri, havia estat a l'Àfrica, l'Amèrica i l'Oceania, i no li havia passat res. Però els carrers de Barcelona no els pogué resistir, i va morir en unes obres del senyor Nebot.

LA COSTELLADA A L'OPISSO

El diumenge al matí s'efectuà la costellada, amb què els contramestres del "Radium" obsequiaren, a la "Font Pudenta", de Montcada, al dibuixant Opisso.

Quatrecent contramestres, asseguts amb elegant simetria, sobre la terra amable d'una pineda, acompanyaren a l'artista de L'ESQUELLA, família i alguns amics, a menjar unes tendres costelles i butifarres cuites a la graella, banyades amb un insuperable all-i-oli. Per cert, que un dels amics de l'Opisso s'ho prengué amb tant entusiasme, que s'entengué ràpidament amb tretze de les primeres i quatre de les segones. Això és el millor elogi que de l'esmorzar es pot fer.

Després del menjar, la gent es repartí en grupets i amb exquisida correcció cantaren, saltaren i jugaren.

I vingué la part sèria. L'obrer Martí amb una precisió de paraula que ja voldrien molts dels oradors de ciutat, anà presentant als que havien de parlar.

Es dirigiren als presents, en Perramón, Lloret, Marfull, Roca, Torroella, Tona i Salvador Coll, contramestres.

Tots enaltiren la tasca artística de l'homenatjat, essent de notar que empraren en els seus parlaments un català literari i una dicció polida.

Llavors tocà el torn als amics de l'Opisso. L'"Amichatis" improvisà una magistral peça oratòria que commogué i eterní als allí reunits i humitejà els ulls del gran humorista del llapis.

L'Àngel Samblancat, el més reci, el més vigorós, el

més mascle dels nostres escriptors, va dir unes paraules sobre motius artístics, que li valgueren un aplaudiment unànim.

Un regradament ingenu i casolà de l'homenatjat, donà per finit l'acte.

Una festa per tots cantons agradabilíssima i motiu d'orgull pels que l'organitzaren.

SONET A LA MORT

Tu que vens dolçament com una son pietosa
que s'emporta el neguit i oblida tot record,
i vas amb els ulls buits i la cara cendrosa
i fas dringar la dalla pel feble com pel fort.

Tu que enfones les dents i tens esgarrifosa,
la besada, tan forta que ens fa anar tots de tort,
i rius damunt de tot i passes orgullosa
plantant xiprers i cendres com flames de record.

Tu que esfulles les roses tan prompte són florides
i en la teva filosa romps el fil de les vides
i ensorres els imperis, reialmes i papats,
i passes dreta i nua damunt de les gentades,
oh, Mort!, dóna'ns la pau que deixen tes besades
quan el bes de la vida ja ens deixi abandonats.

SALVADOR PERARNAU.

EL CAÇADOR SUICIDA

Tantes vegades que havia anat a caçar, i té, fins avui no s'em presenta un conill.

DIALEG DE DON JUAN TENORIO I UN DON JUAN MODERN

En Serapi Gil és un de tants *Don Juans modern*. Fa molt poques nits, l'home esperava a la Diagonal—lloc on es solen citar les parelles de compromís—una aristocràtica dama barcelonina casada. En Gil, es despatentava, ja. De sobte, veié una ombra que se li atansava; i quina no fou la seva sorpresa, quan s'adonà que es trobava davant de *Don Juan Tenorio* en persona!

Després de les salutacions que es solen fer totes les persones ben educades, parlaren de dones, la única conversa que són capaços de mantenir aquests *Don Juans* de professió.

Don Juan.—Avui dia, val a dir-ho, els conquistadors no queden tan bé com en els nostres temps. Llavors donava gust “fer-se” dones! Quan un home tenia un bon tipus, com ara jo, només calia fer quatre barretades amb gràcia, dir unes quantes paraules ben dolces i seductores, i tenir molta barra; amb això, no hi havia dona que resistís dos dies. Avui... avui us heu de gastar diners per elles, us costa un mes fer una bona conquesta, i si la dona val realment la pena, no us en podeu vanagloriar, perquè heu de posseir-la a les fosques com si féssiu un crim. Pobres *Don Juans* moderns, com us planyo, jo, el *Don Juan Tenorio* de debò! Els meus temps eren propicis a les conquestes; vosaltres, heu de lluitar contra l'època; llavors, l'afalac més gros era la publicitat; avui, guardeu-vos d'escampar-ho gaire. Com me féu riure; ja, ja, ja, ja!

En Gil.—Pareu de riure, *Don Juan*! Si entre nosaltres n'hi ha un que es pot riure de l'altre, sóc jo que m'he de riure de vós.

Don Juan.—La vostra insolència us pot costar cara.

En Gil.—Si vós sabeu manejar l'espasa, desconexeu l'art de la boxa. Les vostres conquestes no tenen cap mèrit, *Don Juan*; si jo hagués viscut en els vostres temps, no dubteu pas que n'hauria fet doble que vós.

Don Juan.—Les dones són sempre iguals, amic. Però què no les féu ara, doncs?

En Gil.—Sí les dones són sempre iguals, però el temps no. Vós mateix, *Don Juan*, volent fer l'elogi de les vostres dots de conquistador, no heu fet res més que mostrar la vostra inferioritat a les meves.

Don Juan.—Com? Goseu...

En Gil.—Pssit! No us enfileu; el segle xx ha ensenyat que l'home ha de posar la subtileza per damunt de tot. Ho repeteixo, quin mèrit té l'home que fa conquestes en una època que tothom hi ajuda? Quin mèrit té, sobretot, si corrien unes dones tan ximples que quatre barretades ridícules, unes paraules que avui trobem excessivament cursis i una barra que els homes moderns ens fa riure, ja les hi feia perdre el cap? Bah!, ni allò eren conquistadors ni el que conquistaven eren dones.

Don Juan.—En el meu temps no toleràvem que ningú ens parlés amb la vostra gosadia!

En Gil.—Us convenceu, doncs, com el temps és tot un altre?

Don Juan.—No. Es el mateix, i si no, ho veureu...

En Gil.—No intenteu treure l'espasa, perquè abans que sigui tota fora de la beina, ja us hauré deixat K. O. I si sou massa llest, cridaré la policia, que en el vostre temps no existia.

Don Juan.—Ah!

En Gil.—M'alegro que aneu entrant en raó. Els veritables conquistadors som nosaltres. El mèrit de la conquesta consisteix en els entrebancs que topem; els moderns

quan una dona se'ns entrega, ja la despreciam i ni tan sols volem mirar-la. No veieu que el veritable plaer està en aconseguir una cosa difícil? El perill ens anima. Vós no heu sabut mai el que és un marit que us pot tirar pels tribunals i una societat que se us interposa entre vós i la dona i un progrés que us pot descobrir quan menys ho penseu.

Don Juan.—I la vanitat?

En Gil.—La vanitat? La vanitat és més legítima quan heu de vanagloriar-vos del que haurieu de guardar secret. Avui, podem contar-ho a uns amics que ja es cuidaran de fer-ho córrer, i tenim uns periòdics satírics que ho donen a la publicitat de la manera més discreta que hom es pot imaginar.

Don Juan.—Això són romansos. Això són excuses de fracassats.

En Gil.—Fracassats? Cada conquesta nostra val tant com totes les vostres.

Don Juan.—Només faltava que diguéssiu això!

En Gil.—Dic el que és. Avui conquistem pels nostres mèrits. Llavors, perquè el temps i les dones us ho facilitaven. La prova d'això és que a nosaltres no ens valen les barretades i el tipus, i les frases dolces fan riure a les mateixes dones.

Don Juan.—Sí, sí. Amb el vostre sistema, els *Don Juans* moderns mai no passareu a la posteritat, mai no tindreu la meua eterna popularitat.

En Gil.—Potser no. Però què hi fa? El cert és que nosaltres ens “fem” dones, i vós si visquéssiu ara i veiéssiu el sistema usat en els vostres temps, seríeu un ésser ridícul que totes les dones es divertirien amb vós. I ara, prou. Marxeu, que ve la meua dama i no puc consentir que ens destorbeu.

DOLOR IMMENSA

Vora d'un llit hi rombega
l'ombra trista de la Mort,
mentre per l'espai passeja
una boira color d'or.

Es l'amic que res l'espanta,
però que es sent torturat
com la rosella esclatanta
que neix entre mig del blat.

D'un calaix en surt la fulla
de la història d'un amor,
i el retrat de dona folla
que sent l'increment del foc.

Mes, la febre anguniosa
va creixent a un cos humà
que, com roca tenebrosa,
sols la tempesta el desfà.

I el cor poc a poc batega
com rellotge desbrancat
car l'esperit esdevé feble
per l'angoixa que ha passat.

EMILI VILASECA.

LA VIDA I LA MORT

DOLOR IMMENS

Vora d'un lit hi rompes
l'ombra trista de la Mort,
mentre per l'espai passaja
una pols color d'or.

l'amic que res l'espanta,
però que es sent torturat
com la cella esclatant
una veix entremig del dia.

D'un calaix en surt la fulla
de la història d'un amor,
un vent de bons follets
mentre el foc.

Els dos enemics, una vegada a l'any deixen d'esser-ho

EL TRAMVIA DE LA GATZARA

(Escenes que solen passar per Tots Sants en un tramvia dels que van al cementiri.)

- Nois, encara s'hi cap!
- Faci el favor, no apreti!
- Vayan a la otra plataforma!
- Que no ho veu que hi ha una criatura?
- Mamà... M'ofego!
- Trinc..., trinc..., trinc...

(Tres cops de timbre sonors, vibrants, assabenten al conductor, que està mateix que premsat en una llauna de sardines, que en el tramvia hi van 904 passatgers. El vehicle arrenca. Primera sotregada. Tothom s'agafa allà on pot; inconscientment uns; amb malícia altres.)

—A ver, señores...—fa el cobrador.
—Tingui, cobri... Set... Un servidor, aquella senyoreta que hi ha al davant, tres nens que seuen, un jove que trobarà que porta lentes i una minyona que no sé on l'han amagada.

—Joven, billete.
—Esperi un moment, que m'haig de posar bé abans.
—Mestre! Voleu estar quiet d'una vegada?
—No veu que tinc de pagar?
—Qui paga sóc jo, que m'esteu deixant una americana que sembla un eixuga mà.
—Mamà... M'ofego!
—Nois, un cap-i-cua!
—Senyors, s'ha trobat un *No te olvido!*
—Es meu, jove...—respon un bé de Déu de xicota que tota endolada, lluint un escot temptador, estucada de cara, es troba en un recó de plataforma convenient resguardada per un núvol de jovent que no aparta els ulls del lloc on la temptació hi faria de les seves.

—Caram! M'ho havia semblat que era vostè, Anita. Què tal? Quant de temps sense veure-la! Que ha tingut alguna desgràcia?

—El pobre Manuel...—diu la viudeta, provant d'eixugar una llàgrima que no surt ni en broma.

—En Manuel és mort? Què em diu, ara! Tan bon noi; un amic tan excellent... Em quedo de pedra.

—I vostè?

—Sortosament no m'ha passat res; vaig al cementiri per tradició; per a fer barrila; per a distreure'm...

—Nois, en Lluís ha fet sort!

—Deixi, deixi; ja li duré jo la corona.

Malaguanyat *No te olvido*... S'ha rebregat tot... Com que hi ha passat tothom per sobre...

—Papa...—des d'una a altra plataforma diu un dels set—. Que has pagat?

—Sí.

—Jo també!

—Malviatge!

Al passar una corba el vehicle, com ha demorat la marxa, intenten penjar-s'hi catorze individus més.

—Encara s'hi cap—fa un d'ells.

Tots catorze s'hi entatxonen.

—Facin el favor; no apretin!

—Señores, va completo!

—Mamà... M'ofego!

Tres, quatre, sis, deu cops de timbre. El tramvia para

en sec. Ha caigut un barret a terra. Arrenca de nou. Cops de timbre altra vegada. Escàndol. Alarma.

—Vós teniu la cartera, vós!—ja diu un encarant-se amb un altre.

—Què s'ha pensat, vostè? Per qui m'ha pres?

—Per pispa!

—Jo pispa?

Paf! Bufetada amb eco.

Crits, soroll, apretades, plors... La viudeta del *No te olvido*, desmaiada, cau en braços d'en Lluís, que la sosté encantat de la vida.

Les dones xisclen. Els de la cartera segueixen boxejant. El senyor dels "set" no es cansa de cridar:

—Carme, Enric, Joanet, Marcel, Carles, Joan, Petra...

Confusió general. Separació total de famílies. Els uns queden a terra; els altres van seguint. Aquell a qui li havia "caigut" el barret, qui sap on para amb la cartera objecte de l'escàndol...

I així en tots els viatges. Així la nostra generació tributa un record als qui foren. Unes flors rebregades; unes cintes més rebregades que les flors; viudetes inconsolables; jovent que no perd empenta a fer i famílies que celebren la tercera Pasqua.

Cada any, en tal dia, és la Festa Major de la Necròpolis, i just és que entre els guarniments dels carrers i balconets; cintes, fanalets i flors, la gent hi vagi disposada a fer barrila.

Quants n'hi haurà que es doldran de què una xaranga no faci de les seves al so d'un "charleston" que fes més simpàtica i bullanguera aquesta trista diada!

Qui sap, per això, si amb els anys...

AGUSTI COLLADO.

POBRE FELIU

(Somni històric i memotècnic.)

Pel bé d'un difunt cosí,
en colgar-me, vaig pensant;
i, el seu nom no recordant,
amb el cor trist m'hi adormí.

Ve el diari del matí,
amb una esqueja tan gran
a la plana del davant,
que de lluny la vaig llegir.

"Feliu Feliu Feliu".
Em féu gràcia i riu que riu!
Alarmada ma mullê,
em deixondí, i jo encar reia.
"Feliu" el meu cosí es deia.
Mai més me'n oblidaré.

MAR, CEL I GOLF PETIT.

L'INGENUA GELOSIA

—Veritat, maridet meu, que no m'enganyes?

CIUTADANISME

Es el cas que la idea, plena de cobejances i esperança, de la Catalunya-Ciutat, no és tant—ni de bon tros—una inquietud dels rutinaris rurals com dels quatre malcontents que ja ens hem fet ciutadans sense necessitat de prèdiques ni sermons.

Això no vol dir, però, que no calgui instituir missions plenes de vocació per a convertir tant d'honor tradicionalista—parlo de tradicionalisme i no de tradicions—en honor d'inquietud envers nous problemes i noves realitats, en fi, envers la urbanització de la vida rural, envers la Catalunya-Ciutat.

Els problemes més seriosos en apariència són integrats moltes vegades per un grapat de dades i contingents simplíssims que tenen, però, una valor definitiva.

Cal destruir no pocs prejudicis que semblaran sense importància, primitius, naturalistes, i que donen una interpretació exacta de la manera d'ésser de la gent del camp.

Calgué una llarga campanya per a demostrar als obrers industrials que no era un honor de vestir brusa ni tenir durícies a les mans. Calgué trencar violentament amb tant de sentimentalisme absurd, i demostrar palesament que els obrers tenien dret a no tenir durícies i a vestir com hom cregués més còmode, i que aquell honor rovellat no era més que una forma disfressada de la sumissió o de la brutícia, i una adhesió a la manera antiquada i deplorable del treball i de les eines de treball.

El pagès també té per honra immaculable de treballar com abans, de cara a terra, de dia i de nit, suant a raig fet l'estiu, i deixant-se gebrar els dits i el nas i les orelles a l'hivern, i de vestir brut i pesat com sempre, i no trencar les costums "sagrades". Els progressos en aquest aspecte són ben deficients i a voltes força mal entesos.

Doncs bé: cal llençar-se contra això amb empena formidable i demostrar que es pot ésser més persones, que es pot fer treballar més a les màquines, que per alguna cosa hi ha electricitat i tanta llum de nit com de dia; que es pot no treballar com forçats i acceptar amb avantatges les noves aportacions de la civilització.

En treballar més humanament, tindran més amor a l'esplai i a canviar-se de roba i vestir-se com cal; això durà de fet a rentar-se, a ésser més nets i tenir més gust, i també a acceptar les comoditats en general. D'ací s'esdevindrà la necessitat de certs coneixements, i l'afició, si els plau per força, a un estudi tècnic, i després l'esplai espiritual cercant la bellesa, el punt dolç de totes les coses.

I així aniran deixant les manies i la rutina, i aniran potser deixant d'ésser bon jans, però fent-se més persones en forma i en essència.

El camí és llarg, però és aquest.

Però, sobretot, no confiem massa en el massa espontani ciutadanisme de la gent del poble. Són molts milers de camperols que coneixen el nom i la situació de tots els burdells i *papadineros* de la ciutat; però no n'hi ha cap, ni un, que sàpiga on cau cap centre de cultura, ni cap museu, ni cap biblioteca, ni cap teatre digne. I consti que no sóc moralista ni em mortifiquen certes institucions i realitats que si per alguna cosa em mereixen desaprovació és per no exigir, per a ésser preses, un mínim de ciutadania.

No sigui cas que, agafant el rave per les fulles, com diuen, no ens surtin els pobles, rematant el poc que tenen de ciutat, i, entenent el ciutadanisme talment com ells el

veuen: anar a ciutat a passar festes i fer córrer deu duros bo i disfrutant de la manera més innocent del món, no ens tornin el poble en un fangar on tothom s'hi ofegui.

Tot podria ésser si els ciutadans de fet no s'ho prenguessin seriosament. La urbanització, la ciutadanització no és obra precisament centralitzadora i d'atracció, sinó expansiva i d'irradiació.

El poble-ciutat serà tant la creació de la personalitat com tot un procés d'educació. El mestre no fa una intel·ligència; però la pot descobrir i desvetllar, i fins obrir-la a tots els camins que després ella sola anirà coneixent i seleccionant.

PAMPOL

EL MON ESTA PERDUT

En un banquet celebrat l'altre dia, a un dels comensals—que potser estava una mica *torrat*—li trobaren sis copes, quatre plats, dos coberts, catorze culleretes, que s'havia amagat. L'home es veu que era un viu, i havia fet el paquet.

Tot això, tot el que s'havia embutxacat, valia, segurament, més de deu pessetes—ho sabem per experiència de quan hem fet trencadissa en algun cafè—però, després d'un dia de detenció, digueren que el valor de ço robat no ascendia a 10 pessetes,

Un pa tampoc val 10 pessetes, creiem nosaltres. I com és que al pobre que roba un pa se'l condemna a vuit anys de presidi?

GUSPIRA

Guaitant la volta blava
que cobreix aquest món,
pel que em dius sempre, penso
fins on arriba, a on?

Perquè voldria tindre
la glòria de sabè
les teves amoretetes
fins on les gosaré.

Però m'és impossible
poder-ho conquerir;
per més que miri enlaire
mai ho podré aclarir.

Sempre em dius que m'estimes
fins de tot del cel,
i d'ell no es coneix terme...
com del teu cor la mel.

VICTOR CANIGO

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

DIA DE PESTA

— El botxí: Apa, que ja t'ha arribat l'hora.
— El reu: Home, que no ho podriem deixar per un altre dia? Avui es la festa dels morts, i trovaria tancat!

LA SANTA FE

Amb el gep del celibat al damunt, el senyor Miquel Bonjan ha arribat a la maduresa. El senyor Bonjan és un perfet cristià, i, malgrat els seus anys, no ha caigut mai en pecat capital.

Un dia, per casualitat—aquesta terrible providència que tant influeix en els destins dels homes i en els destins dels pobles—, va fer que el senyor Bonjan intimès—espiritualment, s'entén—, amb una noia bella com una rosa i alegre com un matí de primavera. Llavors va recordar-se d'allò de *creixeu i multipliqueu-vos*. Era un manament de Déu, i calia complir-lo. I es va casar amb aquella noia que semblava un àngel. No podia pas multiplicar l'espècie, deia ell, sense passar pel Sant Matrimoni.

Els primers dies de lluna de mel, tan a pleret s'hi trobava, que fins va sospitar si no hauria estat una heretgia el seu retràs en complir l'ordre divina. Es rejuvenia i feia coses que ell mateix comprenia que no li estaven gaire bé. Poc a poc, però, el seu esperit—diem-ne *esperit*—anà ablanint-se, i tornà a ésser l'home metòdic i reposat d'abans.

La gràcil esposa d'aquell home que no havia estat mai jove, conservava tota l'esveltesa i tota la foguerada de la joventut. I, naturalment, començaren les discòrdies entre els dos caràcters oposats. El senyor Bonjan, per la seva part, posava tot el seu seny i tota la fe immaculada al servei de la seva causa pacífica. Donava consells i retreia màximes apostòliques cada volta que ella s'exaltava, però aquesta, que no era precisament consells el que necessitava, l'escoltava com qui sent ploure. I a la fi li buscà suplent. Naturalment, en casos com aquest sempre hi ha un *bon amic* que s'afanya en portar la nova, i així fou com el senyor Bonjan s'assabentà de les antenes invisibles que li guarnien el front.

I heus ací el que anava dient-se, tot repapat a una gandula:

—Miquelet, la teva dona t'enganya. No, no és que t'enganyi, perquè sabent-ho jo, ja no és engany; però et falta. Això, et falta; et falta a tu com esposa, i falta els seus deures de cristiana. El càstig ja el trobarà al cel, però, mentrestant, ací a la terra, què haig de fer jo per a quedar bé davant dels amics? Els mataré! No, no els mataré. No em vull perdre per un cap verd. La deixaré que vagi fent? Tampoc, no vull ésser un tolerant. Li aplicaré la pena de Talió? Inútil. Faria el ridícul. Què haig de fer, doncs, pobre de mi, jo que no m'havia trobat mai en un tràngol com aquest, i que no hi tinc gens d'experiència?

A la fi comprengué que estava massa excitat per a trobar una bona solució, i pensà que el més prudent fóra anar-se'n a dormir i que l'endemà, més serè, ja decidiria el que calgués fer.

... Potser el coixí li donà un d'aquells consells genials que només en saben l'art els coixins; potser fou il·luminat per alguna aparició evangèlica. El cas és que l'endemà, de bon matí, entrava a l'església amb dos ciris com dues catedrals, i amb la devota humilitat que li era característica, en feia ofrena a Sant Josep, patró dels casats, perquè fes un miracle i toqués el cor de la seva muller, pobra ovella esgarriada (ai!), i la fes tornar pel bon camí.

... Mentrestant, l'ovella i el llop esgarria-cries, encara van fent. I quan algun amic troba al senyor Bonjan, el qual continua esperant la conversió de la seva Magdalena, mentre aquest li explica la seva fe en la redempció veureu que per sota el nas de l'amic s'escapa una rialleta de conill...

NARCIS MATES

LA COSA S'ARRENCA

Les galeries d'art estan obertes quasi bé totes i la cosa comença a arrencar-se. A les "Laietanes", per exemple, s'hi acompleix la dita popular: "En la variació hi ha el gust", i en veritat us dic que amb el major gust es recorren les variades exposicions que s'hi poden veure, començant per la de l'avi ceramista en Marian Burgués, que ja porta cinquanta anys de pràctica en l'ofici, i que a ses velleses ha volgut demostrar-nos que també sap esmaltar vidre de calent en calent, amb un encert decoratiu ple de juvenesa i d'originalitat; les peces *estudis de ceràmica* que acompanyen als vidres, tenen una sentor popular que enamora.

No gaire lluny, en Badrinas, pintor poeta i moblista en una peça, ens mostra una exquisidesa de trastos de caient antic i modern alhora, que són una delícia de línia, de volum i d'austeritat en la decoració; cal ésser ben sensible a la forma, al color i a la dolçor del conjunt per a concebre les creacions ben personals d'en Badrinas, el qual no havem pogut posar en clar encara si és un moblista que fa art o bé un artista que fa mobles.

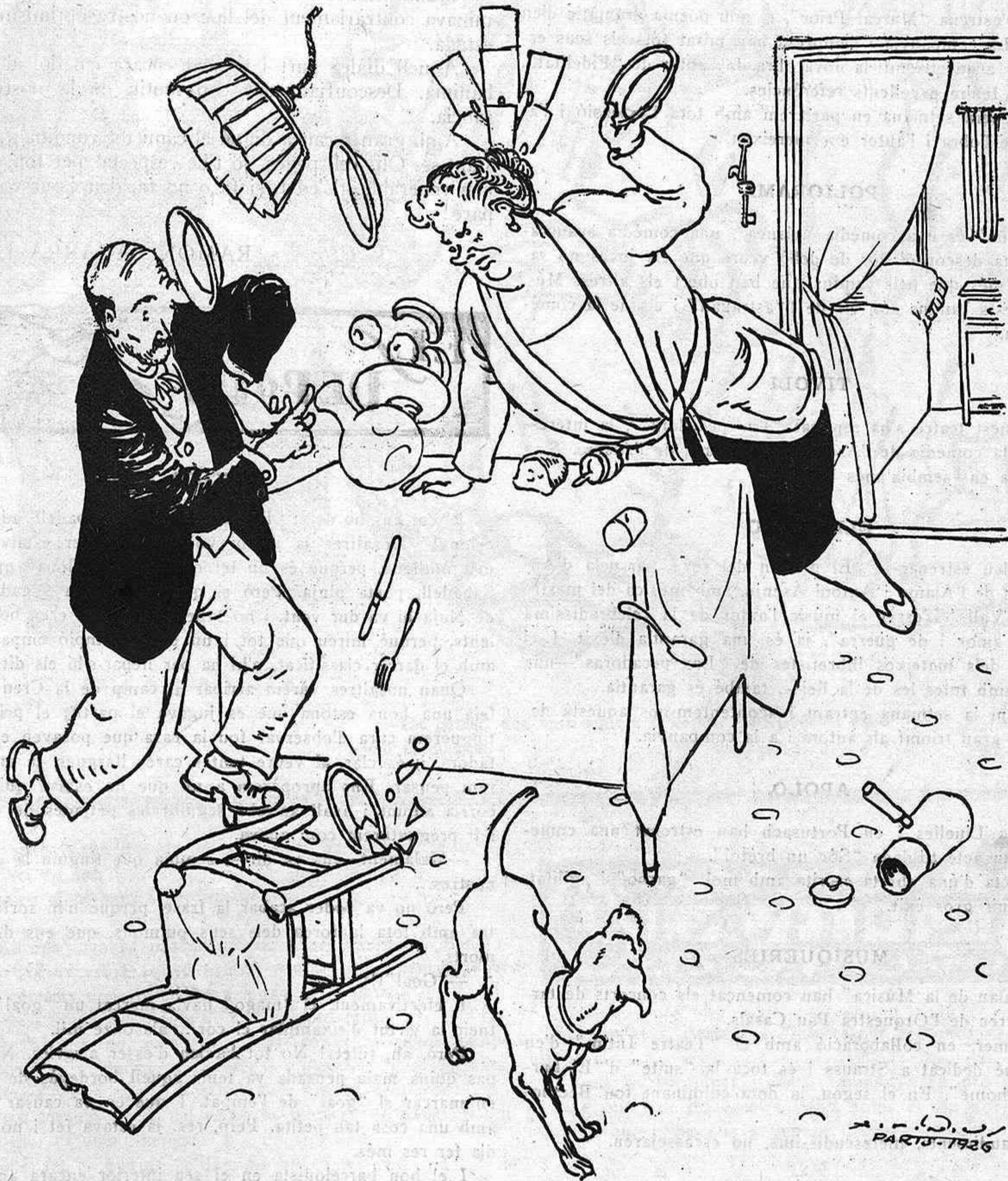
La sala gran de les "Laietanes" l'ocupa l'art estricte dels conreus de l'Andreu Pastor, compost de vint-i-set obres, entre pastells i aquarelles. En Pastor és, abans que tot un home sensible al color més que al dibuix, però que sap bé l'ofici, ço que li permet pintar belles i calentones agrupacions de flors a l'aquarella: *Ram de mimoses, Les roses germanes, Recó de jardí, Peònies*, etcètera, ben decoratives per cert; també mereixen ésser alludits els paisatges *Cases de camp i Maria catalana*, per la sinceritat que respiren, així com el *Retrat de senyora*, al pastell, expressiu i ben tractat. Unes teles exquisides d'en Mir, acaben de donar interès i sentor d'art a aquestes exposicions.

Aconteixement artístic a "La Pinacoteca", en Ramon Casas, el nostre Ramon Casas hi ha portat uns quants, no gaires, dibuixos, un si és no és colorits, que són altres tants tipus de dones d'aquelles que ell només sap fer, presidits per una altra femella de *búten* pintada a l'oli amb un *salero* del qual ell només en té l'exclusiva. Una exposició d'en Casas mereix una peregrinació de *gourmets* de l'art; penso que ni un deixarà d'anar a "La Pinacoteca", per tal de retre homenatge a les formoses xicotes de l'excellent artista.

A les "Galerías Areñas", en Feli ude Pomés exposa un grapat de testes de gent coneguda, dibuixades i construïdes amb desembaràs, les quals tenen, demés, el mèrit de treure una mica de llum interior, ço que es veu solament de tard en tard; allí s'hi troben: un Borràs (Cèssar), que sembla sortit del Capitoli; un Gabriel Alomar que pensa; un Samblancat i un Francesc Madrid que parlen, una Grammatica que diu coses exquisides; un Terruella que està fixant-se en certes harmonies de colorit, etcètera, i s'hi endevina l'ànima d'un pintor que sent la figura i que sap fixar amb quatre ratlles fermes la semblança i el caràcter de la gent de vàlua.

L'enhorabona.

C. ARBO.

L'ENEMIG DE LA TRADICIÓ

—Mai m'ha agradat aquesta festa de la castanyada!

NOVEDADES

Avui s'estrena "Marçal Prior", el nou poema dramàtic d'en Sagarra. La companyia i l'empresa han posat tots els seus esforços per a què triomfi la nova obra de l'autor de "Fidelitat", de la que tenim excel·lents referències.

La propera setmana en parlarem amb tota l'extensió i l'atenció que l'obra i l'autor ens mereixen.

POLIORAMA

"Riquiña" és una comèdia "blanca", una comèdia ensucrada. Resulta desconsolador de debò veure que els joves no saben anar més que pels camins que han obert els altres. Més, quan aquests camins són els de l'"astrakan" i els de la comèdia blanca.

TIVOLI

En aquest teatre s'ha reprisat "Las pecadoras", la interessant i bella comèdia de l'Asenjo i en Torres de l'Alamo.

Això ja ens sembla més bé.

ELDORADO

Avui deu estrenar-se "El perdón del rey", sarsuela d'Angel Torres de l'Alamo i Antoni Asenjo, amb música del mestre Martínez Valls. L'ésser el músic l'autor de la celebradíssima "Cançó d'amor i de guerra", ja és una garantia d'èxit. I el tractar-se dels mateixos llibretistes de "Las pecadoras"—una comèdia amb totes les de la llei—, també és garantia.

Esperem la setmana entrant i acontentem-nos aquesta desitjant un gran triomf als autors i a la companyia.

APOLO

L'Enric Lluelles i en Portusach han estrenat una comèdia en un acte titulada "Sóc un brètol".

Es tracta d'una obreta escrita amb molt "garbó" i agilitat, que va tenir gros èxit.

MUSIQUERIES

Al "Palau de la Música" han començat els concerts de tardor, a càrrec de l'Orquestra Pau Casals.

El primer, en col·laboració amb el "Teatre Intim" d'en Gual, sigué dedicat a Strauss i es tocà la "suite" d'"El burges gentilhome". En el segon, la nota culminant fou Beethoven.

El aplaudiments, merescudíssims, no escassejaren.

PER A ACABAR

A Saragossa, en el teatre "Circo", i per la companyia de Lluís Calvo, s'ha estrenat la famosa "Cançó d'amor i de guerra", l'obra de més èxit a Catalunya de molts anys a aquesta part, traduïda al castellà pels seus mateixos autors, Capdevila i Mora.

L'obra triomfà com a tot arreu. Es repetiren tots els números de la partitura. El públic, dret, ovacionà a autors i a intèrprets.

BOB.

EL PAGÈS DESCONFIA

Seguint la plana... deixant un camp... La carretera ens emmenava. On ens duia? Quin camí era? Cap on portava? Seguint el rosari de records, nostra pensa es torturava. Jamai nostres petjades en aquell lloc hi havien fet estada.

Mandrosament, colltort, aplanat un vell pagès, s'encaiminava contràriament del lloc on nostre optimisme hi féu estada.

Aquell diàleg curt i trencat encara em dol al fons de l'ànima. Desconfiar sens cap motiu de la nostra ignorància.

Amb gran recança digué el camí tot rondinant, tot mal fiant-se. Oh, vell pagès, jo t'he respectat per ton semblant ben venerable. L'edat, si fa o no fa, deu ésser com la del pare!

RAMON SAGARRA LLEO.

FUTBOL

El cor ens ho deia: "El "Barcelona" a Sabadell, adéu "Barcelona!" Nosaltres ja no hi volíem anar per estalviar-nos... una mullena, perquè és un fet que el "Barcelona" quan va a Sabadell, porta pluja. Però el que és aquesta vegada, enlloc de pluja hi va dur vent, i no sabem ben bé si eren bons o dolents, perquè mireu que tot i un equip campió empatar a un amb el darrer classificat, n'hi ha per llepar-s'hi els dits.

Quan nosaltres vàrem arribar al camp de la Creu Alta, ja feia una bona estona que es jugava el partit; el primer que tinguérem cura d'observar fou la cara que posaven els espectadors, i, és clar, al veure tantes cares llargues, ja ens la vàrem pensar. Ens apropàrem a un que no estava quiet i que corria amunt i avall gairebé seguint les petjades del "mago", i li preguntàrem com anava.

—Malament—ens va dir—, sembla que tinguin la negra els nostres...

Però no va poder acabar la frase, perquè n'hi sortí una altra amb tota la força dels seus pulmons, que ens deixà mig morts.

—"Goal"!!!

I, efectivament, el "mago" havia marcat un "goal" que va tneir la virtut d'eixamplar el cor... als onze mil.

Però, ah, filllets! No tot havien d'ésser alegries. No sabem pas quina mala pensada va tenir aquell bordegàs de Tena II en marcar el "goal" de l'empat. I que en va causar de mals amb una cosa tan petita. Però, res, ja estava fet i no s'hi podia fer res més.

I el bon barcelonista en el seu interior encara anava forçant les seves quimeres: "I si l'"Europa" perdés amb el "Badalona"? Però, res, ni aquest consol els va cabre.

Estaven condemnat a quedar-se al segon lloc.

L'"Espanyol" va fer de les seves a Terrassa, i això que no hi jugava el "divino". Tanmateix si hi arriba a jugar, tenim per segur que el seu equip hauria sortit del camp amb el zero per avall. Menys mal, però, que la cosa va quedar bé, d'altra manera ja ho hauríem sentit a dir.

S'HA D'ESTALVIAR

—He pensat que amb aquest neumàtic vell podíem estalviar la corona.

Pel cap baix, en lloc de plegar el ram de mica en mica, ho haurien fet en sec.

Ja veieu si hi hauria perdut l'afició.

L'"Europa" les va passar un xic negres amb el "Badalona". El que va veure aquell primer temps, ja no hauria donat ni cinc cèntims de tots els seus jugadors plegats.

Els del "Badalona" no s'hi veien de contents.

Però l'alegria no acostuma durar gaire; al segon temps l'"Europa" va començar a apretar i vinga fer "goals", tants, que esfereïa i feia agafar llàstima dels pobres costenys.

I quan tothom sortia del camp us miràveu un badaloní i li sentíeu dir: "Quina llàstima!"

Però el fet és que de la llàstima no en fan res.

I el "Gràcia"? Què en direm dels dimonis graciencs! Se les varen deixar clavar d'allò que se'n diu abundoses.

Decididament, no es poden agafar pretensions tan aviat. Guanyen a l'"Espanyol", es creuen homes, i té, un per ací, un altre per allà, i un altre per allí on es vulgui.

Amb tres ja en varen tenir ben bé prou per perdre.

I tant que es refiaven de guanyar! ...

TEIXI.

Ha estat a Barcelona l'interessant escriptor castellà Lluís Bello.

Aquí ha continuat la seva campanya en pro de l'eficàcia i la dignitat de les escoles. Molt noble el seu intent, però ens temem que crida ous a vendre dintre el desert.

✽

Una gran catàstrofe a Cuba.

A cents els morts.

Com està la natura?

Es que els elements volen sumar-se a l'enrenou de la humanitat?

✽

El senyor Nebot està que no cap a la pell!

El rei ha visitat la seva Plaça de Catalunya i li ha fet grans elogis.

Només li faltava això al senyor Nebot!

Ara es creurà en el dret de fer més extravagàncies i de doblar o triplicar les proves sobre el terreny.

✱

Sembla que l'estabilització del franc belga serà un fet.

Ens en alegrem pels belgues.

Però, voleu dir que no serà en perjudici dels altres països?

✱

"Shum", el gran artista, ha il·lustrat la traducció espanyola que ha fet Josep Donday d'"El fantasma de Canterville", d'Oscar Wilde.

Són unes il·lustracions magnífiques, de lo millor de l'art de "Shum".

L'obra, impressa per Joan Sallent, de Sabadell, és una veritable edició de bibliòfil.

✱

Qui ho diu que Barcelona no és una ciutat molt important? Mireu, sinó. Conjuntament hem tingut a Barcelona els reis i les infantes, tot el Govern i dos prínceps japonesos.

✱

Ha arribat una petita divisió de l'Esquadra Japonesa. Es el primer cop que ens visiten vapors de guerra japonesos.

La seva vinguda havia despertat un gran interès. Però, ai, desengany!, resulta que els japonesos estan completament anglesats.

Es que ja no queden països de civilització diferent de l'europea?

Ens sembla que en fem un gra massa, amb això d'europèitzar el món!

Fa dies que es parla d'una amnistia.

Seria molt convenient que es donés, ja que el gest més noble, més bell i més pietós que pot tenir un Govern, és el del perdó.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA demana la llibertat de l'intel·lectual Oscar Pérez Solís i demés presos polítics.

✱

Llegim a la "Gaceta Municipal de Barcelona":

"Se autoriza al Excmo. Sr. Alcalde para la adquisición de ejemplares del número extraordinario de "La Nación" por la cantidad de 4,200 ptas."

Quedem enterats i bon profit!

✱

Seguim llegint a la nostra "Gaceta Municipal":

"Conceder un voto de confianza al Excmo. Sr. Alcalde para que disponga de la cantidad de 1,000 pesetas con que cubrirse los gastos del homenaje en honor del Presidente de la "Unión Patriótica", don Andrés Gassó y Vidal."

També quedem enterats i que segueixi aprofitant.

✱

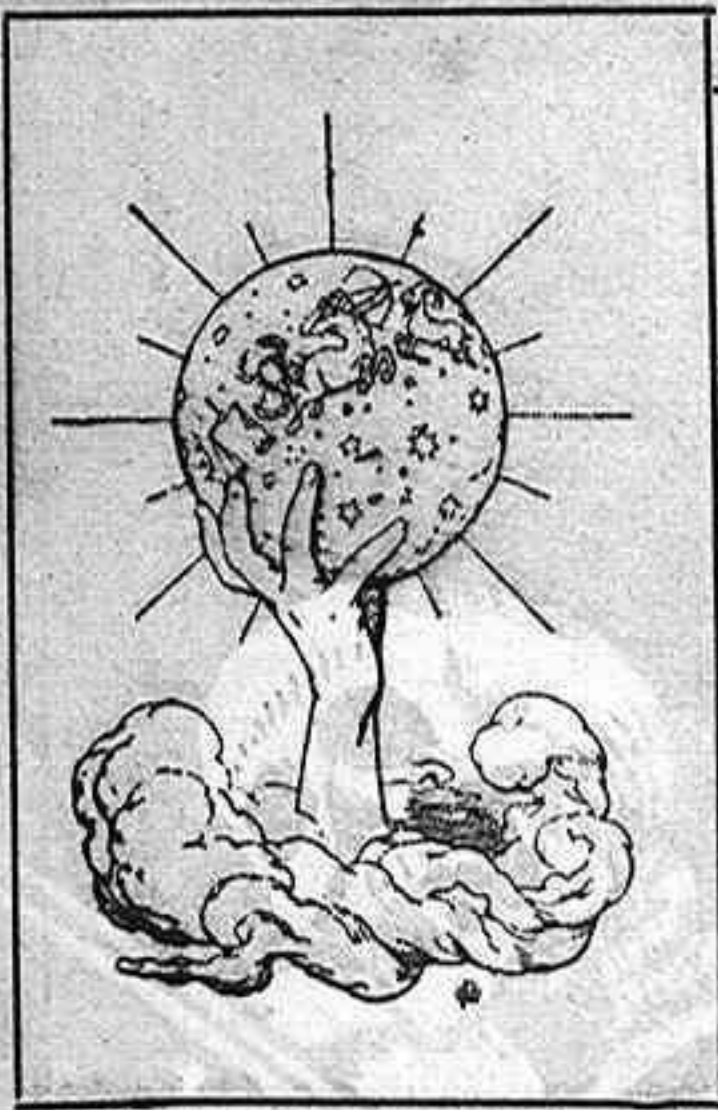
El nostre amic i col·laborador Emili Vilaseca ha començat en el periòdic mensual "Armonia" la publicació d'uns articles per a l'abolició de les propines als cambrers de Barcelona. No sabem si el seu clam serà atès pels seus companys d'ofici. Esperem que una cosa tan raonada com humana, el farà merxedor del més rotund èxit.

L'Esquella i La Campana. Imprenta, Oim, 8, Barcelona

LA LOGICA

—Aquest senyor també deu anar al cementiri, oi papà?
 —Per què ho dius?
 —Perquè veig que va de negre.

Se ha puesto a la venta

El Año en la Mano

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1927

EL AÑO EN LA MANO

es el libro que debe adquirir todo ciudadano

El Año en la Mano

instruye y enseña

El Año en la Mano

es un volumen de más de 350 páginas y se vende a
Pesetas 1'50 a la rústica y 2 Ptas. encuadernado

LAS OBRAS DEL DÍA

Don Juan Tenorio

Drama fantástico por D. JOSÉ ZORRILLA

Ptas. 1'50

El Nuevo Tenorio

Leyenda dramática, por J. M. BARTRINA y R. ARÚS

Ptas. 2'40

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliures del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

